

ואפשר שלר"א אליבא דרבא פסולות (לקוטי הלכות בד' הרמב"ם). והראב"ד פסק בין שנפרסה בין שיצאה בין שנשמאה – כולן פסולות (ע"ע שו"ת אחיעזר ח"ב מא).

פרק שני; דף יג

כב. מה הדין במקרים דלהלן:

- א. הקומץ את המנחה להקטיר קומצה למחר.
 - ב. הקומץ את המנחה להקטיר לבונתה למחר.
 - ג. סילק מן השלחן בוך של לבונה על דעת להקטיר הבוך השני למחר.
 - ד. שחט כבש אחד משני כבשי עצרת, על מנת לאכול את חברו למחר.
- א. הקומץ ע"מ להקטיר הקומץ למחר – פיגל.
- מבואר בגמרא שאפילו רבי יוסי מודה בזה מפני שמפגלין בחצי מתיר. כלומר אע"פ שהקטרת הקומץ שעליה חשב, אינה מתירה לבדה אלא בצירוף הקטרת הלבונה – פיגל, כיון שחשב בקמיצה שהיא עבודה שלמה (עפ"י רש"י להלן יד ותוס' כאן). ולדעת הרמב"ם נחלקו בזה תנאים, האם מפגלים בחצי מתיר (ע"ע תוי"ט; זבח תודה; חזו"א כב, יב יג וקמא כח, ט. וכן אמרו בגמרא (יב): שלרבי אלעזר אינו פיגול עד שיחשוב להקטיר קומצה ולבונתה למחר).

- ב. הקומץ את המנחה להקטיר לבונתה למחר; לדברי רבי יוסי – פסול (מדרבנן. עפ"י גמרא יד; מפרשים) ואין בו כרת, שאין מפגלין ממתיר למתיר אחר. וחכמים אומרים: פיגול ובכרת, כיון שהלבונה והקומץ נקבעים בכלי אחד, הרי הם כדבר אחד.
- פסק הרמב"ם כחכמים. וע"ע להלן יז.

- ג. אמרו בגמרא שלרבי יוסי אין מתיר מפגל את המתיר בשני בזיכי לבונה, הלכך פסול ואין בו כרת. ולחכמים – פיגול ובכרת (כיון שמונחים שניהם על השלחן ועל ידו נתקדשו שניהם – ככלי אחד הם. שפת אמת וזבח תודה).
- ופרשו ראשונים שמדובר כשחשב בשעת סילוק בוך אחד להקטיר למחר את הבוך השני. ודוקא כשחשב גם בשעת סילוק הבוך השני, אבל אם לא חשב אלא בראשון – באנו למחלוקת ר"מ וחכמים האם מפגלין בעבודת חצי מתיר.
- ורש"י פרש שמדובר שחשב בשעת הקטרת הבוך ולא בשעת סילוקו. ותמהו המפרשים הלא קיימא לן אין הקטרה מפגלת הקטרה (עפ"י שטמ"ק וזבח תודה. והרמב"ם השמיט דין סילוק. ונראה שמפרש כפרש"י והולך לשיטתו שהקטרה אינה מפגלת הקטרה. זבח תודה).

- ד. שחט אחד מכבשי עצרת לאכול את השני למחר – שניהם כשרים, שאין מפגלים ממתיר זה למתיר אחר.

- כג. א. אלו הן עבודות המנחה השוות ונלמדות מעבודות הזבח?
- ב. ליקוט לבונה לצורך הקטרתה – האם נחשב 'עבודה' לפסול זר?
- ג. האם אפשר להקטיר הלבונה לפני הקומץ?

שאלות ותשובות לסיכום – מנחות ח"א

א. הקמיצה מקבילה לשחיטה (שמפריש ונוטל חלק גבוה מחלק כהנים. רש"י).
נתינת הקומץ לכלי מקבילה לקבלת הדם, שבשניהם מקדש חלק גבוה שהופרש, בכלי שרת [הגם שכאן הנתינה בכלי באה מכחו וכאן ממילא].
הולכת הקומץ להקטרה כהולכת הדם לזריקה.
הקטרת הקומץ כנגד זריקת הדם.
ארבע עבודות הללו שבמנחה נלמדות מארבע עבודות הזבח, לפסול זר וכו' – שהמנחות הוקשו לזבחים ליטען ארבע עבודות (עפ"י רש"י כאן וזבחים יא. ד"ה שלא).

ב. רבי ינאי אמר: זר שליט לבונה – פסל. ופרש רבי ירמיה שמשום הולכה נגעו בה. והסבירו דעתו שהולכה שלא ברגל שמה הולכה, והרי ליקוטו מקריב את הלבונה למזבח, אעפ"י שלא נד ממקומו.

א. מדובר בליקוט שלאחר הקמיצה [וההקטרה]. ערש"י. וע' תוספתא ה; משל"מ מעה"ק יג, יב; רש"ש; יד דוד כאן ולהלן יד. שפת אמת]. ובמרכבת המשנה (פסוה"מ טז, ז), פרש על ליקוט שלפני הקמיצה. [וכן י"א בדעת הרמב"ם שכל הליקוט היה נעשה לפני קמיצה. ע' ברכה"ז להלן טז.]. ובחזו"א (קמא כח, יא) חלק.

ב. בזבחים (יד-ט) אמר רבי יוחנן הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה. ואולם אם היתה שם הולכה ממש, אף ההושטה אל המוליך יתכן שנחשבת 'הולכה'. ע"ש.

יש אומרים [בדעת הרמב"ם] שגם אם נוקטים בעלמא הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה, כאן פסול משום שהליקוט עבודה חשובה הוא הגם שאינו בגדר 'הולכה' (עפ"י משנה למלך פסוה"מ יא, א. וכתב של"ג בגמרא 'הולכה שלא ברגל'. ובזבח תודה כתב כסברא זו בדעת רב מרי. ובקר"א כתב שלהרמב"ם הליקוט דומה לקמיצה, שמברר חלק גבוה מהשיריים).
ובהולכת הקומץ להקטרה נסתפק במשנה למלך (פסוה"מ יא, א ד"ה ודע) האם כשרה שלא ברגל. והעיר מדברי רש"י (להלן טז) שנראה שכשר בהושטה מזה לזה.

ג. מבואר בגמרא (כאן ולהלן טז. יז.) שהקטרת הקומץ אינה מעכבת את הלבונה, ויכול להקטירה קודם להקטרת הקומץ.

אבל נראה שקודם הקמיצה ודאי אין להקטירה (תוס' יד. וזבחים מג. ד"ה והלבונה).

דפים יג – יד

כד. מה הדין באופנים דלהלן:

א. שחט שני כבשים (של עצרת) לאכול אחת מן החלות למחר; הקטיר שני ביזכי לבונה לאכול אחד מן הסדרים למחר.

ב. שחט שני כבשים לאכול למחר כזית המצורף משתי החלות.

ג. חשב בשחיטת הכבש האחד לאכול מן החלות למחר; הקטיר אחד מהביזכים לאכול מהסדרים למחר.

ד. חשב בשחיטת כבש אחד לאכול חצי זית מחלה אחת, וכן חשב בכבש השני אודות החלה השניה.

ה. חשב בשחיטת הזבח לאכול ירך ימין חוץ לזמנו.

ו. חשב בלחמי תודה או במנחת מאפה תנור, לאכול מין אחד שבהם חוץ לזמנו.

ז. חשב בשעת שחיטה לאכול חצי זית, ובשעת זריקה חשב לאכול חצי זית. וכן בקבלה ובהולכה.